

Ministerie van Justitie en Veiligheid

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Datum 24 september 2019

Onderwerp Antwoorden Kamervragen inzake het bericht dat advocaten stoppen met het verlenen van gesubsidieerde rechtsbijstand vanwege te lage tarieven

In antwoord op uw brief van 27 augustus 2019 deel ik u mee dat de schriftelijke vragen van het lid Kuiken (PvdA) inzake het bericht dat advocaten stoppen met het verlenen van gesubsidieerde rechtsbijstand vanwege te lage tarieven, worden beantwoord zoals aangegeven in de bijlage bij deze brief.

De Minister voor Rechtsbescherming,

Sander Dekker

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**

Directie Juridische en
Operationele
Aangelegenheden

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Ons kenmerk
2690559

Uw kenmerk
2019Z16047

*Bij beantwoording de datum
en ons kenmerk vermelden.
Wilt u slechts één zaak in uw
brief behandelen.*

Antwoorden Kamervragen van de minister voor Rechtsbescherming op vragen van het lid Kuiken (PvdA) over het bericht dat advocaten stoppen met het verlenen van gesubsidieerde rechtsbijstand vanwege te lage tarieven. (ingezonden 27 augustus 2019, 2019Z16047)

1. Kent u het bericht 'Te veel advocaten stoppen met rechtsbijstand vanwege lage tarieven'?1)

Antwoord 1
Ja.

2. Beschikt u over andere signalen dan wel concrete cijfers over een terugloop van het aantal strafrechtadvocaten dat gesubsidieerde rechtsbijstand verleent? Zo ja, wat zijn die signalen of cijfers? Zo nee, bent u dan bereid na te gaan hoeveel advocaten overwegen te stoppen met het verlenen van gesubsidieerde rechtsbijstand en hoe u voor die informatie gaat zorgen? Zo nee, bent u bereid geen onomkeerbare stappen te nemen met de herziening van het stelsel van rechtsbijstand voordat deze informatie beschikbaar is?

Antwoord 2.
Ja, ik beschik over cijfers over het aantal ingeschreven strafrechtadvocaten bij de Raad voor Rechtsbijstand. Uit onderzoek van de Raad voor Rechtsbijstand blijkt dat de afname van het aantal strafrechtadvocaten dat gesubsidieerde rechtsbijstand verleent voornamelijk toe te schrijven is aan advocaten die niet meer voldoen aan de inschrijvingsvoorwaarde om tenminste vijftien strafzaken per jaar te behandelen. Dit is ook toe te schrijven aan de afname van het aantal toevoegingen. Ter illustratie: het aantal afgegeven straf toevoegingen in 2017 bedroeg 120.323. In 2018 is dit afgenomen tot 115.247. Het aantal bij de Raad ingeschreven strafrechtadvocaten is over diezelfde jaren afgenomen van 2986 tot 2927. Desalniettemin neem ik de signalen serieus en onderstreep dit voor mij het belang om het stelsel te herzien.

3. Deelt u de vrees van de strafrechtadvocaten dat vanwege te lage tarieven voor gesubsidieerde rechtsbijstand er minder advocaten bereid zullen zijn die rechtsbijstand te gaan verlenen? Zo ja, waarom? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 3.
Iedere advocaat maakt eigen afwegingen als het gaat om de bereidheid om gesubsidieerde rechtsbijstand te verlenen en de mate waarin. Als Minister voor Rechtsbescherming draag ik een verantwoordelijkheid voor een voldoende aanbod van advocaten, onder meer door het bieden van een redelijke vergoeding voor te verrichten werkzaamheden. Vanuit die verantwoordelijkheid houd ik de ontwikkelingen in het aanbod van beschikbare advocaten nauwgezet in de gaten. Signalen uit de praktijk dat het aanbod onder druk zou kunnen komen te staan, neem ik daarbij nadrukkelijk in ogenschouw. Wat we op dit moment zien is dat er per jaar zo'n 700 advocaten uit het stelsel uitstromen en zo'n 500 advocaten instromen. De aanwas van advocaten loopt dus enigszins achter. Als het gebrek van jonge aanwas te maken heeft met bijvoorbeeld de druk die er op kantoren is, waardoor er onvoldoende ruimte is om mensen op te leiden, dan is dat wat mij betreft een serieus punt dat ik graag oppak. Ik verwijs voorts naar het antwoord op vraag 2 voor de duiding die de Raad voor Rechtsbijstand geeft aan de afname van het aantal ingeschreven strafrechtadvocaten.

4.

Begrijpt u dat, op het moment dat advocaten tegen een te laag tarief rechtsbijstand moeten verlenen, zij daar om bedrijfseconomische redenen mee moeten stoppen? Zo ja, waarom? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 4.

Zie het antwoord op vraag 3.

5.

Deelt u de mening dat ook in een herzien stelsel van rechtsbijstand, strafrechtadvocaten voor het verlenen van rechtsbijstand aan mensen met een laag inkomen van groot belang zullen blijven? Zo ja, hoe gaat u er dan voor zorgen dat deze vorm van rechtsbijstand voldoende aangeboden gaat blijven? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 5.

Ja. Uit de cijfers van de Raad voor Rechtsbijstand blijkt dat het aantal ingeschreven rechtsbijstandverleners weliswaar afneemt, maar dat deze cijfers niet onderschrijven dat mensen met een laag inkomen zonder rechtsbijstand komen te zitten. Zoals ook gesteld bij vraag 2 blijkt uit onderzoek van de Raad voor Rechtsbijstand dat de afname van deelnemende (strafrecht-)advocaten voornamelijk toe te schrijven is aan een afname van het aantal toevoegingen en daarmee aan advocaten van wie de inschrijving is beëindigd omdat zij niet meer voldoen aan de inschrijvingsvoorwaarde ten aanzien van het aantal te behalen opleidingspunten of het vereiste van de behandeling van ten minste vijftien strafzaken per jaar.

Toegang tot het recht zal ook onder een herzien stelsel van rechtsbijstand het uitgangspunt blijven. Ook onder een herzien stelsel zal de Raad voor Rechtsbijstand als stelselverantwoordelijke het aanbod van strafrechtadvocaten blijven monitoren.

6.

Deelt u de mening van de Commissie Van der Meer, teneinde advocaten die gesubsidieerde rechtsbijstand verlenen een redelijk inkomen te garanderen, dat het budget voor de gesubsidieerde rechtsbijstand omhoog moet? Zo ja, hoe gaat u hier voor zorgen en met hoeveel? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 6.

Toegang tot het recht is een groot goed. Daarom zet het kabinet in op de herziening van het stelsel van rechtsbijstand binnen de budgettaire kaders. Met de contouren in de brieven van 9 november 2018 ((Kamerstukken II 2018/19, 31 753-155) en 12 juli 2019 (Kamerstukken II 2018/19, 31 753-171) kan binnen de budgettaire kaders een eerste stap worden gezet richting betere vergoedingen. De omvang van die eerste stap hangt af van de mate waarin het nieuwe stelsel tot ontwikkeling gaat komen en het volume van het aantal toevoegingen daalt.

1) <https://www.trouw.nl/binnenland/te-veel-advocaten-stoppen-met-rechtsbijstand-vanwege-lage-tarieven~bb6a8cb0/>